

TAPA VALLAVOLIKOGU
MÄÄRUS

Tapa

Kalmistu kasutamise eeskiri

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 37 ja kalmistuseaduse § 7 lg 1 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

- (1) Kalmistu kasutamise eeskiri (edaspidi *eeskiri*) sätestab Tapa valla haldusterritooriumil asuvate valla omandis või haldamisel olevate kalmistute (edaspidi *kalmistu*) kasutamise korra.
- (2) Tapa vallas on matmiseks avatud kalmistud Tapa linnakalmistu, Tamsalu kalmistu ja Uudeküla kalmistu.
- (3) Tapa linnakalmistu ja Uudeküla kalmistu on riikliku kaitse all olevad kultuurimälestised (ajaloomälestis), mille haldamisel ja kasutamisel arvestatakse lisaks eeskirjas sätestatudle muinsuskaitseadusest tulenevaid erisusi.
- (4) Kalmistu haldamisel ja kasutamisel lähtutakse lisaks eeskirjas sätestatudle kalmistuseaduse ning Tapa valla jäätmehoolduseeskirja ja heakorra eeskirja regulatsioonist.

§ 2. Kalmistu haldamine

- (1) Tapa valla kalmistute haldaja on Tapa Vallavalitsuse hallatav asutus Tapa Vallahooldus (edaspidi *Vallahooldus*).
- (2) Vallahooldus tagab kalmistu heakorra ja korraldab kalmistu kasutamist, sealhulgas eraldab hauaplatsid, korraldab kalmistu jäätmehooldust, peab kalmistute registrit ning täidab teisi kalmistuseadusest, eeskirjast ja muudest õigusaktidest kalmistu haldamisega seotud ülesandeid.
- (3) Vallahooldus avaldab kalmistu teabetahvilil ja Tapa valla kodulehel informatsiooni kalmistu tööaegade kohta ning Vallahoolduse või volitatud isiku kontaktandmed.

§ 3. Kalmistu kasutamise nõuded ja tööaeg

- (1) Vallahooldus avaldab kalmistu peamiste sissekäikude juures kalmistu plaani, millel on märgistatud teed, kvartalid, ajaloolise ja kultuuriloolise tähtsusega hauaplatsid, kabelid, veevõtukohad, jäätmemahutid ja jäätmete mahapaneku kohad, inventari laenutamise kohad, tualetid ning Vallahoolduse ja kalmistuvahi kontaktandmed ning käesoleva eeskirja või viite sellele.

- (2) Kalmistul tuleb hoida korda, puhtust ja hauarahu.
- (3) Vallahooldus tagab kalmistul:
  - 1) hauaplatsi hooldamiseks vajalikud tööriistad;
  - 2) heakorrastatud parkimisvõimaluse kalmistu juures.
- (4) Kalmistul on keelatud:
  - 1) kahjustada ehitisi, väravaid, piirdeid, veevõtukohti, teid, haljastust, hauaplatsi, hauarajatisi ja -tähisteid;
  - 2) kaevata või teha kaevetöid kalmistu Vallahoolduse eelneva nõusolekuta;
  - 3) omavoliliselt maha võtta kasvavaid puid ja põõsaid;
  - 4) paigutada jäätmeid väljapoole mahuteid või selleks mitteettenähtud kohtadesse;
  - 5) muuta omavoliliselt hauaplatsi mõõtmeid;
  - 6) väljaspool hauaplatsi istutada puid ja põõsaid ning rajada hekke Vallahoolduse nõusolekuta;
  - 7) paigaldada ja/või ümber paigaldada ning eemaldada hauaplatsi piiret või piirdeaeda, hauarajatisi või -tähisteid Vallahoolduse kooskõlastuseta;
  - 8) sõita kalmistul mis tahes liiklusvahendiga ilma Vallahoolduse loata;
  - 9) teha lõket, sh põletada jäätmeid;
  - 10) viibida lemmikloomadega (v.a pimeda juhtkoer ja teenistuskoer);
  - 11) matta loomi;
  - 12) muu avalikku korda, heakorda ja hauarahu rikkuv tegevus.
- (5) Kalmistu üldist hooldust teeb Vallahooldus üldjuhul tööpäeval. Hauaplatsi hooldamist võib teha igal ajal. Kalmistu kasutamisega seotud muid toiminguid saab teha tööajal, s.o esmaspäevast reedeni kell 8-17 (v.a riiklikul pühal). Edasilükkamatu toiming töövälisel ajal tehakse kokkuleppel Vallahooldusega.

§ 4. Hauaplatsi kasutusse andmise tingimused ja kord

- (1) Kalmistule on võimalik eraldada kuni nelja hauakohaga hauaplats surnu matmiseks kirstus või tuhaurnis.
- (2) Hauaplatsi suurus on üldjuhul 1,25 x 2,50 m ühe hauakoha kohta kirstus matmise korral ja 1 x 1 m urnis matmise korral.
- (3) Hauaplatsi kasutusse saamiseks esitab soovija Vallahooldusele vastava taotluse, milles märgitakse vähemalt taotleja isiku- ja kontaktandmed ning millise suurusega hauaplatsi kasutamist soovitakse. Taotluse vormi kinnitab Tapa Vallavalitsus.
- (4) Hauaplatsi taotleja soovi kohaselt ja arvestades kalmistu ruumilisi võimalusi eraldab Vallahooldus taotlejale tähtajatult ja tasuta ühe- või mitmekohalise hauaplatsi.
- (5) Hauaplatsi kasutamiseks sõlmitakse Vallahoolduse ja hauaplatsi kasutusse soovinud isiku vahel kirjalik või elektrooniline digitaalselt allkirjastatud leping (edaspidi *kasutusleping*). Kasutuslepingu vormi kinnitab Tapa Vallavalitsus.
- (6) Kasutuslepingus sätestatakse hauaplatsi kasutaja nimi ja kontaktandmed, hauaplatsi asukoht ja suurus kasutuslepingu muutmise ja lõpetamise ning kolmandale isikule üleandmise kord.
- (7) Kasutuslepingus sätestatud hauaplatsi kasutaja asemel võib kasutajaks nimetada mõne teise isiku senise kasutaja ja uue kasutaja ühise taotluse alusel. Kasutaja surma korral läheb kasutusleping üle kasutaja õigusjärglasele.

- (8) Hauaplatsi kasutajal on õigus leping üles öelda kasutuslepingus sätestatud tingimustel ja korras. Lepingu ülesütlemise korral antakse hauaplats uuele kasutajale.
- (9) Vallahooldus võib kasutuslepingu erakorraliselt üles öelda, kui hauaplats on tunnistatud hooldamata hauaplatsiks eeskirja § 9 alusel.
- (10) Hauaplatsi, mille leping on lõpetatud, võtab Vallahooldus arvele kui kasutajata hauaplatsi ja võib selle anda taaskasutusse eeskirja § 10 sätestatu kohaselt.

§ 5. Hauaplatsi kujundamine

- (1) Hauaplatsi kujundamisel tuleb jälgida kalmistul väljakujunenud kujunduspõhimõtteid hauarajatiste, hauatähiste kui ka haljastuse osas. Kasutada võib madalhaljastust ja puude minivorme. Hauaplatsi kujundab hauaplatsi kasutaja.
- (2) Hauaplats peab olema tähistatud hauatähisega, millele on ilmastikukindlalt kirjutatud surnu ees- ja perekonnanimi ning soovitatavalt sünni- ja surmaaeg.
- (3) Piirdeaia ehitamine, kõrgema kui 1 meetri kõrguse hauatähise paigaldamine ja tugimüüri ehitamine tuleb eelnevalt kirjalikult kooskõlastada Vallahooldusega.
- (4) Hauatähised, hauarajatised ja hauaplatsi haljastus peavad asuma hauaplatsi piirides ning ei tohi takistada kõrvalasuvate hauaplatside kasutamist ja kalmistu teedel liikumist.
- (5) Tähisted, piirded ja haljastus peavad olema paigutatud viisil, et naabruses uue haua kaevamisel ei tekiks varisemisohu.
- (6) Hauaplatsi kujundamisel soovitatakse vältida ajaloolistel kalmistutel keskkonda sobimatuid tehismaterjale, nagu plastid, kergkruus, kunstmuru jms. Uute hauarajatiste paigaldamisel tuleb jälgida nende sobivust keskkonda.
- (7) Hauaplatsile paigaldatud hauarajatised ja –tähisted loetakse hauaplatsi kasutaja omandiks.
- (8) Kujunduspõhimõtete eiramisel on Vallahooldusel õigus teha hauaplatsi kasutajale ettekirjutus, millega juhitakse tähelepanu kujunduspõhimõtete rikkumisele ning antakse hauaplatsi kasutajale puuduste kõrvaldamiseks tähtaeg. Hauaplatsi kasutaja poolset ettekirjutuse mittetäitmisel või mittenõuetekohasel täitmisel on Vallahooldusel õigus korraldada ettekirjutuse täitmine hauaplatsi kasutaja kulul.

§ 6. Hauaplatsi hooldamine

- (1) Hauaplatsi hooldamise eest vastutab hauaplatsi kasutuslepingu sõlminud isik.
- (2) Hauaplats peab vastama järgmistele nõuetele:
  - 1) hauaplatsilt eemaldatakse kuivanud ja murdunud taimed, sh pärjad;
  - 2) hauaplatsi piiravaid hekke ja hauaplatsil olevat muru pügatakse regulaarselt;
  - 3) hauarajatised ja -tähisted peavad olema ohutud, terved ja neil olev tekst loetav;
  - 4) hauaplatsilt ja hauaplatsiga piirnevatelt käimisradadelt on riisitud ja ära koristatud lehed ning muu praht;
  - 5) hauaplatsi ääre- ja katteplaadid on terved;
  - 6) hauaplatsil asuvad rajatised, puud, põõsad või muud istikud ei tohi takistada kalmistu kasutamist;

- 7) muinsuskaitsealusel kalmistu osal tuleb hauaplatsi hooldamisel lähtuda lisaks eeskirjas sätestatudle muinsuskaitse nõuetest.
- (3) Hauaplatsi hooldamisel tekkinud jäätmed tuleb liigiti sorteerida ning panna selleks ettenähtud jäätmemahutitesse või kohta.
  - (4) Hauaplatsil hooldus- ja muude tööde teostamisel tekkinud ehitusjäätmete äraveo korraldab hauaplatsi kasutaja omal kulul.
  - (5) Hauaplatsil asuvate puude ja suuremõõtmeliste põõsaste mahavõtmise aeg tuleb eelnevalt kooskõlastada Vallahooldusega. Puude mahavõtmiseks tuleb taotleda raieluba Tapa Vallavalitsusest ning kultuurimälestiseks tunnistatud kalmistul kooskõlastada tegevus eelnevalt Muinsuskaitseametiga.

§ 7. Matmise kord

- (1) Surnu matmiseks hauaplatsile annab loa Vallahooldus. Hauaplatsi kasutaja, tema poolt volitatud isik või muu isik hauaplatsi kasutaja eelnevalt antud kirjalikul nõusolekul esitab Vallahooldusele vastava surmatõendi. Vallahooldus kooskõlastab hauaplatsil matmise koha.
- (2) Matta võib kirstuga või tuhastatult urniga.
- (3) Kõik matmised (k.a urni matmine) tuleb registreerida Vallahoolduses hiljemalt matusele eelneval tööpäeval. Vallahooldus registreerib matmise ja kogub kalmistuseaduse kohaselt maetud isiku ja matmisega seotud andmed kalmistute andmekogusse.
- (4) Haa kaevamise korraldab matja. Haa sügavus peab kirstuga matmisel olema vähemalt 1,5 meetrit maapinnast. Urniga matmisel peab matmise sügavus olema vähemalt 1 meetri. Juhul, kui haa kaevamisel tuleb välja varem maetu säilmeid, siis tuleb need matta sama haa põhja kaevatud süvendisse. Tervena säilinud kirst jäetakse puutumata ning pealematmist ei toimu.
- (5) Matmist takistavate hauatähiste ja muude huarajatiste ajutine kõrvaletõstmine ja taaspaigaldamine toimub matja kulul ning Vallahoolduse eelneval nõusolekul.
- (6) Matmise käigus kõrvalasuvatel hauaplatsidel tekkinud kahjustused on matja kohustatud kõrvaldama hiljemalt viie päeva jooksul arvates matmise päevast või hüvitama hauaplatsi kasutajale tekitatud kahju kokkuleppe alusel.

§ 8. Ümbermatmine

- (1) Ümbermatmist taotleb isik esitab Vallahooldusele ümbermatmise kohta taotluse, mis peab sisaldama põhjendust ümbermatmise vajaduse kohta. Taotlusele tuleb lisada:
  - 1) kultuuri- ja/või ajaloomälestiseks tunnistatud kalmistu või hauaplatsi puhul Muinsuskaitseameti nõusolek;
  - 2) ümbermatmiseks kasutatava hauaplatsi kasutaja kirjalik nõusolek, kui ümbermatmise taotleja ise ei ole selle kasutaja.
- (2) Otsuse surnu ümbermatmise või sellest keeldumise kohta otsustab Vallahooldus. Ümbermatmine viiakse läbi päevasel ajal.
- (3) Enne ümbermatmist peab liivapinnase puhul olema matmisest möödunud vähemalt üks aasta ja niiske pinnase puhul vähemalt kolm aastat. Säilmete väljakaevamine hauast peab

üldjuhul toimuma külmal aastaajal.

§ 9. Hooldamata hauaplatsiks tunnistamine

- (1) Hooldamata hauaplatsiks loetakse hauaplats, millel esineb vähemalt üks järgmistest tunnustest:
  - 1) hauaplatsi pinnasest on olulises osas läbi kasvanud rohi ja/või võsa;
  - 2) hauarajatised ja -tähised on tugevalt sammaldunud, läbiroostetanud või lagunened;
  - 3) hauaplatsile kogunenud prahi ja lehtede ning muude asjaolude põhjal on ilmne, et hauaplatsi ei ole pikka aega korrastatud.
- (2) Hauaplatsi hooldamata hauaplatsina arvelevõtmiseks ja jälgimiseks (akteerimiseks) moodustab Vallahooldus komisjoni. Ajaloomälestisest kalmistute puhul kuulub komisjoni ka Muinsuskaitseameti maakonna nõunik või kalmistu eripära tundev isik.
- (3) Komisjon viib akteerimise läbi järgmiselt:
  - 1) esimese ülevaatus käigus tuvastatakse, kas hauaplatsil on hooldamata hauaplatsi tunnuseid ja märgistatakse see akteerimistähisega. Tähisele märgitakse teave akteerimistoimingu kohta ja Vallahoolduse kontaktandmed. Vallahooldus edastab hauaplatsi kasutajale kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis hoiatuse kasutuslepingus või kasutuslepingu puudumisel Eesti rahvastikuregistris olevale kasutaja aadressile või muule teadaolevale aadressile;
  - 2) teine ülevaatus toimub mitte varem kui üks aasta pärast esimest ülevaatus. Selle käigus kontrollitakse esimesel ülevaatusel märgistatud hauaplatsi seisukorda. Komisjon võib tunnistada hauaplatsi hooldamata hauaplatsiks, kui hauaplatsi ei ole selle aja jooksul korrastatud.
- (4) Komisjon koostab iga ülevaatus kohta akti, milles märgitakse hooldamata hauaplatsi asukoht, suurus, kirjeldus ning ülevaatus käigus tuvastatud asjaolud. Teise ülevaatus ajal lisatakse akti mäрге komisjoni otsusest hauaplatsi hooldamata hauaplatsiks tunnistamise kohta. Aktile kirjutavad alla kõik ülevaatusel osalenud komisjoni liikmed.
- (5) Hooldamata hauaplatsiks tunnistatud hauaplatside kohta avaldatakse teade Tapa valla veebilehel ja kalmistu andmekogu kodulehel, andes hauaplatsi kasutajale võimalus kahe kuu jooksul pärast teate avaldamist võtta ühendust Vallahooldusega ja hauaplats korrastada või loobuda hauaplatsi kasutusõigusest.
- (6) Hooldamata hauaplatsidel asuvate või kasutusest väljas hauatähiste edasise hoidmise korraldab Vallahooldus.
- (7) Kunstiväärtusega ja ajalooliste hauatähiste ja piirete eemaldamine on ajaloolisel kalmistul keelatud. Hauaplatsi väljastamisel uuele kasutajale säilitatakse väärtuslikud hauatähised ja -rajatised ning lisatakse vastav kohustus hauaplatsi uue kasutajaga sõlmitavasse kasutuslepingusse. Uus hauaplatsi kasutaja on kohustatud tagama hauaplatsil olevate hauatähiste ja -rajatiste säilimise ja korrasoleku ning suhtuma austavalt varem hauaplatsile maetuisse.

§ 10. Hooldamata hauaplatsi arvele võtmine ja taaskasutusse andmine

- (1) Pärast kahekuulise tähtaja möödumist eeskirja § 9 lõikes 5 nimetatud teate avaldamisest, loetakse hauaplatsi kasutusõigus lõppenuks ja hauaplats võetakse arvele kasutajata hauaplatsina.

- (2) Kasutajata hauaplatsina arvelevõetud hauaplatsi võib Vallahooldus anda kasutusse uuesti kirstuga matmiseks, kui viimasest matmisest on möödunud vähemalt 20 aastat.

§ 11. Ajalooliselt väärtuslike kujunduselementidega hauaplatsid ja nende hooldus

- (1) Kalmistu kujundamise eesmärgiks on ajalooliselt väljakujunenud miljöö ja seda iseloomustavate elementide säilitamine.
- (2) Kalmistu miljöölise väärtuse säilitamise eesmärgil tuleb nii kasutusel olevatel kui ka mahajäetud hauaplatsidel vanemad kui 50 aastased hauatähised ja –piirded jätta oma algele kohale. Vanad metallist ja kivipostidega piirded ja hauatähised tuleb võimalusel taastada. Kunstiväärtuslike tähiste ja piirete korrastamiseks tuleb konsulteerida Muinsuskaitseameti maakonna nõunikuga.
- (3) Kalmistutel asuvad mälestiseks tunnistatud objektid on kantud kultuurimälestiste riiklikusse registrisse. Nimetatud mälestiste hooldamisel ja restaureerimisel tuleb lähtuda muinsuskaitseaduses sätestatud nõuetest. Kalmistul paiknevatele kinnismälestistele eraldi kaitsevööndit ei kehtestata.
- (4) Ajaloolisi kasutusest väljas olevaid hauatähiseid võib kokkuleppel Muinsuskaitseameti ning Vallahooldusega uuesti kasutusse võtta.

§ 12. Järelevalve

- (1) Hauaplatsi hooldamise, kujundamise ja teiste eeskirjas sätestatud nõuete rikkumise eest vastutab hauaplatsi kasutaja.
- (2) Järelevalvet eeskirja täitmise üle teostab Tapa Vallavalitsus, kellel on kalmistu mittenõuetekohase kasutamise korral õigus teha ettekirjutus. Ettekirjutuse mittetäitmisel võib rakendada asendustäitmist või sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

§ 13. Rakendussätted

- (1) Eeskirja jõustumise ajal kasutuses olev hauaplats jääb senise kasutaja kasutusse kuni 01.01.2022, kui enne eeskirja jõustumist ei ole kalmistu haldajaga teisiti kokku lepitud.
- (2) Seniseks hauaplatsi kasutajaks loetakse omaksed, kes on korraldanud hauaplatsil esimese matmise, selle puudumisel isik, kes hauaplatsi realselt kasutab.
- (3) Hauaplatsi kasutamiseks pärast 01.01.2022 tuleb sõlmida Vallahooldusega hauaplatsi kasutamise leping hiljemalt 01.02.2022.
- (4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud tähtaja möödumisel korraldab Vallahooldus kõigi hauaplatside osas, mille kohta ei ole kasutuslepingut sõlmitud, hauaplatside ülevaatamise ja otsustab taaskasutusse andmise eeskirja paragrahvides 9 ja 10 sätestatud korras.

§ 14. Määruse kehtetuks tunnistamine

Tunnistada kehtetuks:

- 1) Tapa Vallavolikogu 18.12.2014. määrus nr 32 „Tapa linnakalmistu kasutamise eeskiri“;
- 2) Tamsalu Vallavolikogu 20.03.2013 määrus nr 8 „Kalmistu kasutamise eeskiri“.

§ 15. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast avaldamist Riigi Teatajas.

(allkirjastatud digitaalselt)

Maksim Butšenkov
vallavolikogu esimees

Seletuskiri

Tapa Vallavolikogu määruse eelnõu „Kalmistu kasutamise eeskiri“ juurde

Käesoleval ajal kehtivad endise Tamsalu ja Tapa vallavolikogu kehtestatud kalmistu kasutamise eeskirjad. Tulenevalt valdade ühinemisest on vajalik koostada uue – ühinenud omavalitsuse haldusterritooriumil asuvate kalmistute kasutamise eeskiri.

Käesolev „Kalmistu kasutamise eeskiri“ käsitleb üksnes matmiseks avatud kalmistuid - Tapa Linnakalmistu, Tamsalu ja Uudeküla kalmistu).

Tapa Linnakalmistu ja Uudeküla kalmistu on võetud riikliku kaitse alla ja tunnustatud kultuurimälestiseks (ajaloomälestis). Sellest tulenevalt on eeskirjas sätestatud ja muinsuskaitseametiga kooskõlastatud ajaloomälestistele kehtivad eritingimused.

Eeskirja koostamisel on aluseks võetud ning lähtunud seni kehtivatest eeskirjadest ning täiendatud/parandatud selliselt, et need oleks rakendatavad kõigil Tapa valla kalmistutel.

Eeskirja kohaselt haldab kalmistuid Tapa Vallavalitsuse hallatav asutus Tapa Vallahooldus, kes korraldab kalmistutel töid ning registreerib hauaplatse ja sõlmib hauaplatsi kasutamise lepinguid. Vallahooldus võib nende tegevuste osas volitada oma töötajaid (nt kalmistuvahte).

Eeskirjas ära määratletud kalmistu ja hauaplatsi kasutamise nõuded, hauaplatsi kasutusse andmise tingimused ja kord, samuti reguleeritakse eeskirjas kasutuseta ja hooldamata hauaplatside arvele võtmine ja uuesti kasutusse andmine.

Eelnõu ja seletuskirja koostaja   Tapa Vallahoolduse juhataja Lembit Saart
Eelnõu esitaja ja ettekandja   [ametinimetus+nimi]